

Velvyslanectví ČR Canberra & Konzulát ČR Sydney

SOUHRNNÁ TERITORIÁLNÍ INFORMACE

COOKOVY OSTROVY

1. 10. 2014

OBSAH

	Strana
1. Základní informace o teritoriu	3
1.1. Oficiální název státu	3
1.2. Rozloha	3
1.3. Počet obyvatel, hustota na km ² , podíl ekonomicky činného obyvatelstva	3
1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení	3
1.5. Národnostní složení	3
1.6. Náboženské složení	3
1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky	3
1.8. Administrativně správní členění, hlavní město a další velká města	3
1.9. Peněžní jednotka a její dělení, používání jiných měn	3
1.10. Stručný historický přehled	3
1.11. Kontakty na zastupitelské úřady ČR	4
2. Vnitropolitická charakteristika	5
2.1. Stručná charakteristika politického systému	5
2.2. Aktuální politická situace	5
2.3. Hlava státu	6
2.4. Složení vlády	7
3. Zahraniční politika země, členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních	7
4. Bilaterální vztahy	9
5. Ekonomická charakteristika země	9
5.1. Ekonomika	9
5.2. Základní makroekonomické ukazatele	10
6. Zahraniční obchod země	11
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR	11

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu: Cookovy ostrovy, Cook Islands

1.2. Rozloha: 240 km²

1.3. Počet obyvatel 19 570 (census v roce 2006), z toho rezidenti kolem jen 14 000
Hustota obyvatel na km² 81

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 6,4% (2009-11)

1.5. Národnostní složení: 81% Polynésané (Maoři)
15,5 míšenci
dále Evropané a ostatní.

1.6. Náboženství: křesťané 56%, římský katolici 17%, Adventisté sedmého dne 8%,
protestanti 5%, ostatní 14%

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky: angličtina, maorština

1.8. Administrativně správní členění: 15 ostrovů (Aitutaki, Atiu, Pamati, Mangaia, Manihiki, Manuae, Mauke, Mitiaro, Nassau, Pukapuka, Rakahanga, Rarotonga, Suwarrow, Takutea, Tongareva), **hlavní město:** Avarua na ostrově Rarotonga.

1.9. Peněžní jednotka a její členění: 1 novozélandský dolar = 100 centů, 1 NZD = 17,093 Kč (26.9.2014)
Cookovy ostrovy mají měnovou unii s Novým Zélandem.

1.10. Stručný historický přehled

Dnešní Cookovy ostrovy jsou územím 15 ostrovů roztroušených na více než 2 milionech čtverečních kilometrů oceánu. Ostrovy byly osídleny cca ve 13. století pravděpodobně z Tahiti.

První evropský kontakt s Cookovými ostrovy je datován do roku 1595, kdy Španěl Alvaro de Mendaña de Neyra přistál na severním ostrově Pukapuka. Britové přistáli poprvé v roce 1764, též na ostrově Pukapuka. V letech 1773 a 1779 jižní ostrovy souostroví vícekrát navštívil James Cook. Slavný kapitán William Bligh přistál s lodí *Bounty* na Aitutaki v roce 1789. Přitom přivezl na ostrovy chlebovník. Jméno Cookovy ostrovy dali ostrovům Rusové na počest Jamese Cooka - poprvé se toto jméno souostroví objevilo na ruských námořních mapách.

Pravidelný kontakt mezi ostrovy a Evropou přišel až se zavedením křesťanství a s příchodem zástupců Londýnské misijní společnosti. V roce 1888 byly ostrovy „vzaty pod britskou ochranu“ (protektorát). V září 1900 parlament Nového Zélandu schválil připojení ostrovů ke

svému území (anexe) a ostrovy se staly závislým územím. Jako takové byly Cookovy ostrovy v letech 1901 - 1965 spravovány Novým Zélandem.

Od roku 1965 na základě referenda, organizovaného pod záštitou OSN, se Cookovy ostrovy staly samosprávným územím volně přidruženým k Novému Zélandu (jednomyslně přijatá rezoluce Valného shromáždění OSN).

Cookovy ostrovy se nyní spravují samy - zákonná a výkonná moc je na Novém Zélandu nezávislá. Na základě dohody z roku 1973 převzal Nový Zéland zahraniční zastoupení a obranu Cookových ostrovů. Státní příslušnost Cookových ostrovů neexistuje, obyvatelé Cookových ostrovů jsou občané Nového Zélandu a používanou měnou je novozélandský dolar.

1.11. Kontakty na zastupitelské úřady ČR

Velvyslanectví České republiky v Canbeře (ZÚ Canberra)

Ing. Martin Pohl, velvyslanec
Embassy of the Czech Republic
8 Culgoa Circuit
O' Malley ACT 2606
Australia

tel: +61-2-6290 1386, fax: +61-2-6290 0006

e-mail: canberra@embassy.mzv.cz

www.mzv.cz/canberra

- působnost úřadu: diplomatická pro Australské společenství, Nový Zéland, Republiku Fidžijských ostrovů, Nezávislý stát Samoa, Šalomounovy ostrovy, Království Tonga, Republiku Vanuatu, **Cookovy ostrovy**
- konzulární obvod: Teritorium australského hlavního města (ACT)

Konzulát České republiky v Sydney (K Sydney)

Mgr. Hani Stolina, konzul
Consulate of the Czech Republic
169 Military Road
Dover Heights NSW 2030
Australia

tel: +61-2-9581 0111, fax: +61-2-9371 9635

e-mail: sydney@embassy.mzv.cz

www.mzv.cz/sydney

- působnost úřadu a konzulární obvod: pro Australské společenství (s výjimkou ACT), Nový Zéland, Republika Fidžijských ostrovů, Nezávislý stát Samoa, Šalomounovy ostrovy, Království Tonga, Republiku Vanuatu, **Cookovy ostrovy**

Obchodní konzul:

Ing. Šárka Ponroy Vamberová
Consulate of the Czech Republic
169 Military Road
Dover Heights, NSW 2030, Australia
tel. +61-2-9581 0111, fax +61-2-9371 9635
email: commerce_sydney@mzv.cz
www.mzv.cz/sydney

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Cookovy ostrovy jsou samosprávným územím volně přidruženým k Novému Zélandu. Mají parlamentní demokracii westminsterského typu, podobnou Velké Británii či Novému Zélandu. Hlavou státu je britská královna Alžběta II, kterou zastupuje “reprezentant královny“ (ne generální guvernér).

Jednokomorový parlament má 24 volených členů s funkčním obdobím na 4 roky. Existuje ještě tzv. Sněmovna Ariki (tradičních kmenových náčelníků). Byla založena v roce 1966 a skládá se ze šesti představitelů (náčelníků) z ostrova Rarotonga a devíti z dalších ostrovů. Slouží vládě jako poradní sbor, který spoluřeší např. otázky využívání půdy a běžné záležitosti každodenního života, ve kterých má významné slovo. Nemá však zákonodárnou moc. Členy jmenuje reprezentant královny.

10 obydlých ostrovů má v čele místní samosprávy starostu ostrova, na nižší úrovni fungují vesnické rady. Společnost je tradičně rozdělena na 21 kmenů velmi odlišných domorodých jazyků.

Na ostrovech je plné, rovné hlasovací právo, kdy registrace voličů je povinná, účast ve volbách pak dobrovolná.

2.2. Aktuální politická situace

Všeobecné volby se konaly na Cookových ostrovech 9. července 2014. Své postavení nejsilnější strany si udržela The Cook Island Party. Získala 46,10% hlasů a 13 křesel. Druhá skončila Demokratická strana se ziskem 42,30% hlasů a osm křesel. Nová strana One Cook Islands Movement získala dvě křesla v parlamentu. Staronovým premiérem se stal předseda vítězné strany Henry Puna, který byl premiérem od roku 2010.

Problémy, které politické strany na Cookových ostrovech řeší a které jejich politickou orientaci definují, jsou spíše komunálního rázu. Vzhledem k tomu, že jsou obyvatelé současně občany i Nového Zélandu, žije mimo ostrovy již 50 tis. obyvatel a pouhých 15 tis. zůstává v mateřské zemi. Do Austrálie zatím odešlo dalších 30 tis. občanů. Důvodem jsou jak malé možnosti zaměstnání na odlehlých atolech, tak i nízké platy v kombinaci s astronomickými

cenami pro turisty (zubní kartáček USD 18, toaletní papír USD 9 apod.). Pracovní místa v turistických letoviscích země pak obsadili špatně placení Fidžijci.

Jedním z palčivých problémů Cookových ostrovů je poměrně nedobrá zdravotní stav obyvatelstva, úzce spojený s jejich tradičně nezdravými gastronomickými návyky. Prudký nárůst srdečních chorob a infarktů je důsledkem obezity ostrovanů a nezmění se, dokud nedojde ke změně kulturních a stravovacích návyků (pozn.: v praxi to znamená, že průměrný obyvatel Cookových ostrovů má menšinový podíl v rodinném vlastnictví pozemku, který byl pronajat za turistickými účely. Dostává tudíž jednou ročně menší rentu a s výjimkou domácích prací na zahradě žádnou jinou činnost neprovozuje. Dokonce i tradiční rybaření již bylo nahrazeno nákupem novozélandských konzerv. Paradoxně tak na ostrově obklopeném snad nejbohatším mořem současnosti je nejčastější potravinou solené hovězí z importované konzervy. Špatné stravovací návyky obyvatel kladou zvýšené nároky na nákup léků. Cookovy ostrovy je nakupují velmi draze na Novém Zélandu. Novozélandskou produkci začaly v poslední době částečně doplňovat levnější léky z Nizozemí.

Přetrvávajícím problémem státní správy je nedostatek zaměstnanců. Vláda platí úředníkům málo a často se zpozděním, a proto ministerstva, kde by neměli být zaměstnaní cizinci, ale vlastní občané, trpí vyšším počtem dlouhodobě neobsazených míst. Průměrný roční příjem se pohybuje okolo USD 9 tis. (přičemž průměrná cena noci v hotelovém pokoji vyšší třídy neklesá pod USD 280 za osobu a noc). Výkonu efektivní státní správy nenahrává ani skutečnost, že 15 Cookových ostrovů je roztroušených na mořské ploše velikosti západní Evropy, doprava mezi ostrovy je obtížná a drahá. Nepravidelné lodní spojení mezi jižní a severní částí země (cca 4 dny plavby) je suplováno velmi drahými a silně nepravidelnými leteckými linkami místního Air Rarotonga.

Nejvýznamnější vnitro i zahraničně politickou událostí na Cookových ostrovech bylo konání 43. zasedání nejvyšších představitelů členských států Fóra tichomořských ostrovů (PIF), které proběhlo na ostrově Rarotonga ve dnech 28. až 30. srpna 2012. I když se místní spoluorganizátoři potýkaly se značnými logistickými problémy, vše nakonec, k větší či menší spokojenosti účastníků, zvládli,

Cookovy ostrovy výrazně pokročily při dosahování svých rozvojových cílů tisíciletí (MDGs) se všemi cíli dokončenými nebo rozpracovanými s termínem dokončení v roce 2015. Hrozbou pro zemi nadále zůstává dopad klimatických změn. Zatímco veškeré místní obyvatelstvo se v posledních pěti letech jeví jako relativně stabilní, tak původní obyvatelstvo ubývá a je nahrazováno cizí pracovní silou. Pokračuje migrace z vnějších ostrovů na hlavní ostrov Rarotonga a návazná migrace do zámoří (např. mladí ostrované odcházejí za dalším vzděláním, výcvikem, zkušenostmi a prací). Vzdálené vnější ostrovy vykazují obzvlášť značný úbytek obyvatelstva (cca 65%), které nyní žije na hlavním ostrově Rarotonga.

2.3. Hlava státu

Hlavou státu je britská královna Alžběta II., kterou v místě zastupuje “reprezentant královny“ Tom Marsters (od 27. 7. 2013), bývalý místopředseda vlády a místopředseda Cook Islands Party.

Zákony dávají reprezentantu královny některé důležité pravomoci (např. rozpouští parlament a vyhlašuje volby, podepisuje zákony schválené parlamentem), v praxi je však pouze ceremoniálním zástupcem hlavy státu a do řešení politických problémů země aktivně nezasahuje.

2.4. Složení vlády, jednotlivá portfolia

Vláda je sestavována premiérem a kolektivně se zodpovídá parlamentu.

Vládu tvoří ministerský předseda a 5 ministrů.

Složení vlády viz - <http://www.cook-islands.gov.ck/cabinet.php>

3. Zahraniční politika země, členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

Mezinárodní a právní subjektivita Cookových ostrovů se od roku 1965 neustále rozvíjí. Země uzavřela celou řadu dvoustranných a mnohostranných smluv svým jménem a stala se členem řady regionálních a mezinárodních organizací.

Cookovy ostrovy navázaly diplomatické vztahy s 19 zeměmi a mezinárodními organizacemi. Efektivní diplomatickou misi mají v podstatě pouze jednu, a to na Novém Zélandu. Evropa, díky štědré dotační politice, zůstává druhým nejdůležitějším partnerem a patří do sféry přednostního zájmu zahraniční politiky Cookových ostrovů, hned po dominantním Novém Zélandu. Honorární konzuláty Cookovy ostrovy zřídily v Sydney, Honolulu a v Oslo. Německo, Francie a Velká Británie jsou na Cookových ostrovech zastupovány svými honorárními konzuly.

Zahraniční politika Cookových ostrovů doznala v posledních letech značných změn a dosáhla vyššího stupně samostatnosti a nezávislosti na Novém Zélandu. Cookovy ostrovy vědomě vstupují jako smluvní strana do velkého počtu mezinárodních úmluv, které vytvářejí prostor a témata pro tvořící se diplomacii státu. Tím, že Cookovy ostrovy získávají hlasovací práva v subsidiárních organizacích fungujících jako odraz těchto mezinárodních smluv, roste i relevance Cookových ostrovů.

Ministerstvo zahraničních věcí a imigrace v Avarue má 25 zaměstnanců. 20 pracuje v ústředí, 4 na jediném zastupitelském úřadě Cookových ostrovů ve Wellingtonu a 1 diplomat zpracovává konzulární agendu v Aucklandu, kde žije takřka 80 procent obyvatel Cookových ostrovů. Nad rámec honorárních konzulů (např. v Austrálii, Turecku, Monaku a Norsku) hodlají Cookovy ostrovy rozšířit síť diplomatických zastoupení a otevřít efektivní diplomatické mise v Pekingu a v Bruselu.

Podstatnou část kapacit ministerstva zahraničních věcí tvoří imigrační politika, která je také vrcholně vnitropolitickým tématem Cookových ostrovů. Otázka vlastnictví půdy a občanství je na ostrově s limitovanou kapacitou, kde žije jen asi 10 procent oprávněných vlastníků půdy a kde si cizinec nemůže koupit ani byt, zdaleka nejcitlivějším problémem. Z hlediska mezinárodního postavení ostrovů se hraje zajímavou úlohu skutečnost, že neexistuje občanství Cookových ostrovů. Všichni obyvatelé jsou zároveň občany Nového Zélandu, což na jedné straně přináší rezidentům (tzv. "cookies") řadu výhod, na straně druhé to často přináší zmatek a různá, většinou úsměvná nedorozumění. Právě novozélandské občanství je největší brzdou vstupu Cookových ostrovů do OSN. Ostrovy jsou sice členy řady důležitých institucí OSN, ale nezasedají ve Valném shromáždění a nemají tam hlasovací právo. V dalších orgánech OSN, ale i při jiných příležitostech mimo OSN, údajně donedávna platila praxe, že zástupce Nového Zélandu automaticky hlasoval i za Cookovy ostrovy. Vláda Cookových ostrovů ale požádala o změnu této praxe s tím, aby buď před hlasováním Nový Zéland

konzultoval postup s Cookovými ostrovy anebo ostrovy přímo vysílají svého zástupce na konkrétní jednání.

Přes řadu nejasností se svou zahraniční politikou a mezinárodním postavením mají Cookovy ostrovy dobrou pozici v Pacifiku a často vystupují jako arbitr drobných sporů. Názorům Cookových ostrovů na situaci v Pacifiku začal pozorněji naslouchat i Nový Zéland.

Vláda Cookových ostrovů delší dobu zvažuje, že by požádala o řádné členství v OSN, nicméně proces je ve stádiu opatrných sondáží, kdy svou roli jistě bude hrát i pozice Nového Zélandu k problematice pro místní obyvatele výhodného novozélandského občanství. Pokud zůstanou obyvatelé Cookových ostrovů novozélandskými občany, je pravděpodobné, že vláda Nového Zélandu bude zvažovat argumenty proti členství Cookových ostrovů v OSN. Nový Zéland totiž nemůže dopustit situaci, kdy by Cookovy ostrovy hlasovaly v rozporu se zájmy Nového Zélandu v době, kdy jejich obyvatelé jsou občany Nového Zélandu.

Podle nové úpravy vztahů je Nový Zéland povinný detailně informovat o zahraničně-politických otázkách, na které se Cookovy ostrovy dotáží. Pokud mají Cookovy ostrovy vlastní názor, nemusejí se řídit názorem Nového Zélandu (pozn.: to vytvářelo prostor pro odlišný přístup k Fidži, kde Cookovy ostrovy sdílely umírněný postoj Polynésie, zatímco Nový Zéland v koordinaci s Austrálií byly pro mnohem tvrdší postup).

Čína na Cookových ostrovech uplatňuje velmi podobné "investiční metody" jako v Africe (investice podmíněné skoro exkluzivním využitím čínské pracovní síly a čínského zboží). Cookovy ostrovy Čínuchápu jako důležitého ekonomického partnera a tudíž nehrozí, že by "konvertovaly" k Tchajwanu. Za navýšením čínských investic stála historická návštěva premiéra Puna v ČLR v září 2011.

Cookovy ostrovy jsou zakládajícím členem Fóra tichomořských ostrovů (PIF). Dále jsou členy: Asijské rozvojové banky (ADB), Světové zdravotnické organizace (WHO), Komise pro rybolov v západním a středním Pacifiku (WCPFC), Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO), Organizace pro výživu a zemědělství (FAO), Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO), Mezinárodní námořní organizace (IMO), Hospodářské a sociální komise pro Asii a Tichomoří (ESCAP) a Pacifického společenství (SPC). V červnu 2000 podepsaly Dohodu z Cotonou.

Politický dialog EU s Cookovými ostrovy zůstává srdečný. Kvůli velké vzdálenosti od delegace EU v Suvě probíhá politický dialog většinou během regionálních summitů. Cookovy ostrovy vstoupily do partnerství s Evropskou unií v 9. EDF, který se soustředil na rozvoj vnějších ostrovů. Další projekt ve výši 1,9 mil. € financoval stavbu proticyklonového krytu na ostrově Pukapuka, naposledy postiženého v roce 2005 cyklonem Percy, který poškodil tři čtvrtiny domů.

V rámci 10. EDF jsou 3 mil. € alokovány do sektoru vody a sanitaci. Hlavním cílem je podpora vládního programu, který je základem pro zlepšení veřejného zdraví, dosažení dlouhodobé ochrany životního prostředí a podpory ekonomického růstu.

V březnu 2013 komisař Piebalgs přislíbil příspěvek ve výši 25,5 mil. € na Pacifickém energetickém summitu, společně organizovaném Evropskou unií a Novým Zélandem. Část příspěvku je určena k budování miniaturní fotovoltaické rozvodné sítě na vnějších ostrovech Cookových ostrovů a na projekt obnovitelné energie na ostrově Rarotonga. Příspěvek EU ve výši 5 mil. € a má být implementován společně s Asijskou rozvojovou bankou (která přispěje

půjčkou ve výši 8,2 mil. €) současně s projektem financovaným Novým Zélandem (3,3 mil. €).

Pro 11. EDF (pro období 2014-2020) dává vláda Cookových ostrovů přednost pokračování projektů v oblasti vody a sanitace. EU přispěje 1,4 mil.eur na projekty v této oblasti.

4. Bilaterální vztahy

Diplomatické vztahy mezi ČR a Cookovými ostrovy byly navázány teprve nedávno - dne 12.5.2008 formou podepsání společného komuniké o navázání diplomatických styků v hlavním městě Avarua na ostrově Rarotonga.

Česká republika je na Cookových ostrovech zastoupena prostřednictvím velvyslanectví ČR v australské Canbeře. Obchodní konzul s působností pro Cookovy ostrovy je zařazen v rámci Konzulátu ČR v Sydney. Konzulární agenda ve vztahu ke Cookovým ostrovům spadá do obvodu Konzulátu ČR v Sydney.

Prvním velvyslancem ČR akreditovaným na Cookových ostrovech byl Juraj Chmiel (agrément obdržel 29. 1. 2009). Historicky prvním velvyslancem, který na Cookových ostrovech předal pověřovací listiny (27. 3. 2012) byl Hynek Kmoníček. Velvyslanec Martin Pohl předal pověřovací listiny 24. 9. 2014.

Kontakty mezi vládami jsou sporadické.

ČR pomáhá Cookovým ostrovům prostřednictvím svého příspěvku do Evropského rozvojového fondu (viz výše). Indikován je zájem o pomoc v oblasti čištění odpadních vod a *“water supply management“*. Zájem je i o využití českých technologií, zejména mobilních letišť a kontejnerových věží řízení leteckého provozu.

5. Ekonomická charakteristika země

5.1. Ekonomika

Fungování ekonomiky Cookových ostrovů vychází z podmínek charakteristických i pro ostatní ostrovní státy Tichomoří - relativně limitované přírodní zdroje, vzdálenost od hlavních obchodních a průmyslových center a snižující se počet práceschopného obyvatelstva. Navzdory tomu si však země dokázala vybudovat velice úspěšný sektor cestovního ruchu, v němž lze spatřovat společně s rozvojem rybolovu největší potenciál hospodářského růstu. V jižním Tichomoří má země jedno z nejvyšších HDP na hlavu. Díky příjmům z turistického ruchu vykazují ostrovy kladnou bilanci běžného účtu. Ekonomika ostrovů je úzce propojená s novozélandskou (dovoz zboží, turisté), používá novozélandský dolar.

Od roku 2000 ekonomika stabilně rostla, propadl nastal v letech 2008-10, kdy poklesla o 4,3%, respektive 2%. Ve fiskálním roce 2012-13 rostla místní ekonomika tempem jen 1,1% a v roce 2013-14 se odhaduje růst 0,5%. Vládní rozpočet na rok 2014-15 předpokládá, že v roce 2017 ostrovy navštíví 134 000 turistů, export ryb se mírně sníží na 2,5 mil.NZD a export černých perel zůstane na úrovni 550 tis.NZD.

Největším problémem ostrovů je odchod obyvatel. Odhaduje se, že obyvatel, kteří stále žijí na ostrovech, je jen kolem 14 tisíc. 65% obyvatel je soustředěno na hlavní ostrov Rarotonga. Zejména mladí díky novozélandskému pasu se stěhují za studiem či prací na Nový Zéland či do Austrálie. Nedostatek pracovních sil v cestovním ruchu je kompenzováno zahraničními pracovníky z Fidži a Filipín, kterých je asi 11% obyvatel.

5.2. Základní makroekonomické ukazatele

Mezi hlavní zdroje tvorby HDP Cookových ostrovů patří cestovní ruch, velko/malo-obchod, finanční služby, zemědělství a rybolov. V roce 2012-13 reálný HDP byl 323 mil. NZD, což je ekvivalent HDP 14000 NZD na osobu. Roční míra inflace se v posledním čtvrtletí 2013 pohybovala na 1,5% kvůli zvýšené ceně tabáku a potravin. Inflace se vlivem stability měnové unie s Novým Zélandem dlouhodobě pohybuje na nízké úrovni. Země je zatížena externím dluhem ve výši 85 mil. USD.

Cestovní ruch posílil ekonomiku, návštěvnost Cookových ostrovů vzrostla o 3,5%.

Cookovy ostrovy zaznamenaly rozpočtový schodek ve výši 2,0% HDP. Vysoké příjmy cestovního ruchu pomohly udržet schodek pod cílovou hodnotou 2,3% HDP. Sazba DPH je 15%.

	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14 odhad
Reálné HDP (ceny z 2006) v mil.NZD	271,5	320	323	325
Změna v %	0,8	0,7	1,1	0,5
Inflace v %	2,1	2,8	2,6	4,6
Zdroje z turistiky v mil.NZD	174,3	218	221	236

Zdroj: Ministerstvo financí Cookových ostrovů

Cestovní ruch

Cestovní ruch generuje asi 60% HDP Cookových ostrovů. V roce 2000 navštívilo zemi 75tis. návštěvníků, za rok 2013 vzrostl počet návštěvníků na 124 tis.. Pro rok 2014 se předpokládá další nárůst počtu návštěvníků. Nejvíce turistů přijíždí z Nového Zélandu (67%), z Austrálie (19%), z Evropy (7%) a ze Severní Ameriky (3,8%). Příjmy z turistického ruchu jsou hlavním zdrojem rozvoje ostrovní infrastruktury (silnic, telekomunikací, dopravy na vzdálenější ostrovy). Hlavní oblastí cestovního ruchu je Rarotonga a ostrov Aitutaki. Ostrov Aitutaki se postupně vyvinul v druhé největší turistické centrum. Evropany z druhého místa vytěsnili Australané, kterým cestování zpříjemnilo zavedení přímé linky ze Sydney a tvoří 19% návštěvníků. Z Evropy ještě v roce 2000 přicestovalo 25 tis. návštěvníků, v roce 2013 se počet snížil na 9 tis., Severoameričané tvoří 4%.

Rybolov a vývoz černých perel

Komerční rybolov je relativně novým oborem zaměřeným na export. Cookovy ostrovy disponují exkluzivním právem rybolovu ve výsostných vodách o rozloze 2,5 mil. km². Tento

prostor je rozdělen na dvě oblasti, každá je zaměřena na jiný segment vývozu. Jižní oblast na vývoz čerstvých ryb do Japonska a USA, v severní oblasti se pak většina úlovku zpracovává v místních konzervárnách a vyváží jako produkt s přidanou hodnotou. Jedná se především o tuňáka, ale i celou řadu dalších druhů ryb. Daří se exportu ryb, očekává se, že by měl růst 5% tempem. Cookovy ostrovy rovněž obdrží kolem 1 mil. NZD ročně za povolení k rybolovu ve svých vodách od jiných zemí, především z USA a Číny.

Od roku 2008 se zpomalil export černých perel, v roce 2009/10 přispíval ještě 1,6mil.NZD (27% exportu), o rok později už jen 0,6mil.NZD (12%). Situace na světovém trhu je však nepříznivá, ceny jsou na nízké úrovni a vlivem klimatických změn se na ostrovech důvěra v tento sektor obživy snížila. Rozvojová pomoc Nového Zélandu nabídla program na podporu marketingu, produkce a managementu v prodeji černých perel.

V období 2010/11 celkový export ryb a perel byl 3,7 mil. NZD. V roce 2011/12 se však export snížil na 3,1mil.NZD. V roce 2013 rybaření a vývoz černých perel zaznamenal minimální nárůst o 0,3 %.

Zemědělství

Zemědělská výroba je ze značné části šedou zónou a oficiálně přispívá k tvorbě HDP méně než 3%. Různou formou se na ní podílí téměř 70% domácností. Důležitým odběratelem zemědělské produkce jsou turistické resorty a v menší míře i novozélandský trh, kam se vyváží banány, citrusy a ananasy. Největší překážkou zvýšení nabídky lokálních produktů je překonávání velkých vzdáleností, nedostatek pracovních sil a nedostatek vody.

Míra nezaměstnanosti se pohybuje dlouhodobě kolem 8%, v roce 2001 byla nezaměstnanost na Cookových ostrovech 13,1%.

6. Zahraniční obchod země

Země vyvezla podle odhadu v roce 2012-13 zboží za 3,9 mil. NZD, což znamená nárůst o 66% oproti roku 2010/11. V roce 2011/2012 byla hodnota vyvezeného zboží 3,9 mil. NZD. Dovoz byl 135 mil. NZD. Čtvrtinu dovozu tvoří paliva, 22% potraviny a živá zvířata.

Mezi nejvýznamnější vývozní položky se v roce 2012/13 řadily ryby čerstvé, mražené či živé, ovoce noni a perly. Nejvýznamnějším obchodním partnerem ve vývozu je tradičně Japonsko (65%). Na druhém místě se umístila Čína s 15% a Nový Zéland s 5%.

Země je odkázána na přetrvávající dovoz potravinářské a dopravní techniky, potravin a nápojů, surovin a paliv. Dovoz z Nového Zélandu představovalo 69% celkového dovozu. Zbytek se dováží hlavně z Austrálie, USA a Fidži.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Hospodářské a obchodní styky mezi ČR a Cookovými ostrovy nejsou upraveny žádnou dohodou a rozvíjeny jsou jen v minimálním rozsahu. Obchodní výměna je minimální. Zajímavou příležitostí pro české subjekty mohou být i projekty financované EU v rámci rozvojové spolupráce.

Za rok 2013 bylo z ČR vyvezeno zboží v celkové hodnotě 14tis. USD, dovoz z Cookových ostrovů převýšil vývoz z ČR o 491 tis. USD. V první polovině roku 2014 dovoz z Cookových ostrovů převyšuje vývoz o 178 tis. USD. Do ČR se dovezly mince za 186tis.USD a vyvezly části letadel za 11 tis. USD.

Komoditní struktura

Česká republika dováží z Cookových ostrovů např. mince (za 214tis.USD v roce 2013), košile, nábytek. ČR příležitostně vyváží na Cookovy ostrovy výrobky ze železa nebo oceli a přístroje el záznamu, reprodukce zvuku a TV obrazu. V loňském roce jedinou exportní položkou byly části letounů.

K perspektivním odvětvím z hlediska uplatnění českých výrobků mohou být zařazeny

- jednoduché strojírenské výrobky s nenáročnou obsluhou a údržbou (zejména stroje pro potravinářskou výrobu)
- přepravní technika
- spotřební zboží
- stavební technika a materiály
- trvanlivé potraviny a nápoje
- kompletní dodávky vybavení a zařízení hotelů
- papír a tiskařské výrobky
- textilní výrobky a letní pásková obuv.

Zdroje:

Český statistický úřad - www.czso.cz

Cook Islands vládní stránky – www.cook-islands.gov.ck (uvádějí řadu dalších odkazů)

Cook Islands Statistics Office - www.stats.gov.ck

Ministerstvo financí Cookových ostrovů- www.mfem.gov.ck

Asian Development Bank – www.adb.org